

5. SZÁM. 1888.

BUDAPEST, JANUÁR 29.

XXXV. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt... Politikai Ujdonságok együtt: fél évre ... 8 frt...

Támaszkodva ama bízalomra. Melylyel a mi horgony-Pain-expellerünk körülbelül 20 év óta találkozik...

GÖRÖG ÉS LATÍN REMEKIRÓK. KIADJA A M. TUD. AKAD. CLASSICA-PHILOLOGIAI BIZOTTSÁGA. THUKYDIDES. ZSOLDOS BENŐ.

Franciaország és a Külföld Minden illatszerezésé néi és Fo-La drásánál VELOUTINE CH. FAY, ILLATSERÉSZ.

EREDETI MUSTACHES-BALZSAMJA. A siker biztosítva 4-6 hét alatt. A hőrre teljesen ártalmatlan.

Mertens és társa. I. rangú fényképészeti műintézete. Erzsébet-tér 7, a bécsi utca sarkán.

BARNA FOGORVOS. Budapest, váci utca 24. szám. Készít egyes fogakat, fogsorokat és plombákat...

Kárpáti egészségügyi labdacsook. Valamennyi külföldi szerkelet előnybe helyezendők, a magyar közönségét különben már a legjobb hírnévnek...

PSERHOFER J.-féle gyógyszerár, BÉCSBEN. Vertisztító labdacsook. Singerstr. 15. A sok köszönő-irathból közlünk néhányat:

Első osztrák-magyar sorsjegy-ellenőrző iroda. Több millió forintba rugó nyeresémmel béve kifizetetlenül, mert a tulajdonosok nem tudják...

Fagybalzsam, Szem-összeneczia, Por a lábizzadás ellen, Tannoehinin kenőcs, Egyetemes tapasz, Keskeny-útifűszórp., Amerikai kőszvény-kenőcs, Alpesi növénylikör, Sósorszesz.

LORD BYRON. (1788-1824.) KEVÉS példa van a világtörténelemben, hogy valaki már ifjú korában a dicsőséggnek oly szeditő magasságára emelkedjék...

Newsteadban és Londonban sokat tanult, sokat olvasott, de egyszermind kicsapongó életet élt, mely megrontotta finom szervezetét.

mások baján való mely megindultságban nyilvánult. Senki sem volt, a ki szivesebben segítette volna embertársát...

LORD BYRON

fejedelmek, örökké háborura készülve vagy ezt keresve, más népek baját és szerencsétlenségét iparkodnak tetézni. Minden észszerű ok és czél nélkül a halál torkába küldött testvéreink koponyáiból oly magas gúlát lehetne rakni, melyhez képest Egyiptom piramisai valóságos vásári játékszerek lennének.

És megverték seregeinket mindenütt és mindenkor, hol csak sikra kellett szállniok; a hol czélt értek, ott már elfogytak a fegyverforgató férfiak, vagy pedig aranynyal megrakott tevékkel vesztegettük meg az ellenség vezéreit. A leigázott népek halálos ellenségeinké lettek, és legelső alkalommal lefogják rázni bilincseiket. Van gond reá, hogy katonáinkból, ne embert, hanem csakis ész és akarat nélküli gépet neveljenek, mely attól a pillanattól kezdve, midőn családi tűzhelyétől elszakad, fokonként elvadulva, életét tehernek tekintik, és embertársában ellenséget lásson, a kit fegyvere élével kell agyon vernie.

Ésmost elmondom hogyan nevelik a mi katonáinkat.

A laktanyában.

— «Örmester Vaszilij Petrovics! délután a Perm-ből érkezett ujonczokat akarom megnézni; tán csak kiheverték már az ut fáradalmait.» E szavakat kiáltá az S. város területén épült óriási laktanya egyik udvari ablakából Besztakin kapitány.

— «Parancsára kapitány ur.» — Felele szabatosan tisztelgve a megszólított óz örmester, kinek karján a négyrétű paszománt 40 szolgálati évre mutatott.

— «Mióta a szegény ördögök ebben a borzasztó időben, husz napi utazás után megérkeztek, már kilenczet kellett a halottas kamrába küldeni; kezük lábuk elfogyott. Ezer szerene, hogy köztük a kísértés altiszt is beadta a derekát. A nála levő hivatalos iratok elvesztek; az ördög sem kérdezi. — No hiszen az kellene csak, hogy még a halottakat is számon kéreék az embertől!»

E kedélyes monológ után Vaszilij Petrovics örmester, az ő múmia módjára kiszott testével, a kabak(pálinkamérés) felé sietett, hol a már kora reggel elfogyasztott vutki hegyébe még néhány poharat öntött.

A ki életében nem látott orosz gyalogsági laktanyát, annak arról ép oly kevés fogalma lehet, mint ha egy kubán-i kozáknak a windsori várkastély elfogadó termének pompájáról beszélne.

A milyen tiszta a külseje, ép oly ronda és piszkos a belseje. A tisztán tartásra szánt mész, szappan, festék és több eféle, ott fungál ugyan az ezred könyveiben; de az érte járó pénz mások rakják zsebre. A legénység ágyneműje a rak-tárban őriztetik azon esetre, ha bolondjába valamely feljebbvaló laktanyát megvizsgálná. Valósággal szalmán hever a legénység. Megkímélik a mosást, és a felszerelés örökké tart, habár időnként új beszerzésnek történnek — papíron.

Igy vannak a legénység lábbelijével s egyenruhájával is. Mindenki lop, csál, a hogy hozzá férhet; minél nagyobb az ur, annál többre tart

igényt. Jaj annak, ki e darázs-fészkekbe bele nyulni mer. Egy-két embert, tán épen azokat, kik legkevesebbet loptak, megbüntettek; a kolompok darab ideig meghunyászkodva, föllelek, hogy aztán annál vigabban folytassák mesterségüket. Az 1876-iki török hadjárat alatt történt, hogy egy vadász-ezred után mindenüvé őt jól tartott ökröt hajtottak.

«Mifele ökrök ezek?» — kérde Mihály nagyherceg az örségtől.

— «Ezek az x-i vadászezred négy napra való husadagjai», válaszolá meglegedett pófával a vezénylő altiszt.

— «No, ez derék — jegyzé meg a nagyherceg mosolyogva — ezt már szerettem; hiába, nincsen párja az olyan szemes ezredesnek, ki nem várja, míg a hadbiztoság a húst kiutalványozza ezrede számára.»

Egy hét múlva ugyanazon ezred ugyanazon

sem lévén, környezete könnyen kifog rajta. Egyik főhadsegéde, Adlerberg gróf beteges lévén, azt kérdezte tőle a czár: «mi baja van?»

— «Felséges uram, lépdaganataim vannak, furdóbe kellene mennem, de nem lehet.»

— «Nem lehet? hát ugyan miért nem?» kérde ismét a czár.

— «Ha felséged megengedi, az okát is előadhatnám» — válaszolá Adlerberg gróf.

— «Nos?»

— «Nincsen hozzá való pénzem, Felséges uram.»

— «No, ha egyéb akadály nem forog fenn, azon majd én segítek.»

A főhadsegéd ékes szavakkal köszönte meg az uralkodó nagylelkűségét.

Másnap egy testőrtiszt a czár parancsa folytán 50 papír rubelt kézbesített Adlerbergnek. — Tableau!

De térjünk vissza a laktanyába, a hol Besztakin kapitány szemlét tart a Perm-ből érkezett ujonczszállítmány fölött. — A szegény fiúk, mióta reájuk adták a daróc egyenruhát, alig kaptak enni valót, s a kinek rokonai nem juttattak egy pár rubelt, az bizony nagyon rossz szímben került a laktanyába a nagy éhség miatt.

— «No fiaim, hát meg vagytok-e elégedve? kijárt-e rendszeren az élelem? megkaptátok a zsoldot? A kinek valami panasa van, bátran előadhatja.»

Néma csend. — «Tehát nincs panasz. Ezt már szeretem; derék katonákat fogok belőletek csimálni, a nagy czár dicsőségére!»

— «Hurrah, hurrah, hurrah!» — kiáltják torkuk szakadtából az ujonczok, kikkel a vén örmester a teendőket jól bemagoltatta.

— «Hurráh! Éljen sokáig a mi felséges czárunk!» — válaszolá Besztakin kapitány, lapos sapkáját az ég felé tartva.

— «Örmester Vaszilij Petrovics! van-e valami jelenteni valója?» — kérde most a kapitány a jobb szárnyon álló hadastyántól.

— «Alácssan jelentem — kezdé Vaszilij Petrovics, — Sko- roff Iván Karovics ujoncz, tegnap estve a takaródó után, erőnek erejével a laktanyi kabak-ba akart menni, s midőn a szobaőr ki nem bocsátotta, éktelen ordításával az egész hálótermet felzavarta.»

— «Ugy? tehát már is kezdődnek az ellenszegülések? tudod-e szerencsétlen, hogy a czár katonája vagy, hogy neked mindenféle muzsik-tempódról le kell mondanod? Egy szót sem ordítá a kapitány, — pedig a remegő ujoncz meg sem mozdult.

— «Örmester! két altisztet ide. Hogy bajtársaid okuljanak rajta, az egyszer csakis negyven kancsuka-ütést kapsz, azonkívül három hónapig, elhetenként kétszer, böjtölőd kell.»

Az iszonyu büntetés a helyszínén azonnal végre is lőn hajtva, mire aztán Skorov Iván ujonczot a kórházba vitték, hol néhány nap múlva meghalt.

Szülei éveken keresztül hiába várták fiuk ha-

zaérkezését, ki már régen az örök álmat aluszása a temetőben.

Az így módon szomorú véget ért szemle után Vaszilij Petrovics örmester, az általános megrémülés hatását felhasználva, könnyű szerrel egyenként kifosztogatta az ujonczokat, kiknél itt-ott néhány gondosan elrejtett rubelt számolt.

Továbbá magas pártfogásával biztatja őket, ha hetenként nyomorult zsoldjukból néhány kopékát a markába csuszatnák.

Mihelyt a laktanyában s a gyakorló-téren való kínzás véget ér, az úgynevezett iskolában más formában kezdődik újra, s ez így tart három évig, míg végre az ujonczból valóságos katoná lett.

Nem akarjuk a szerencsétlen emberek sármal sorsát leírni, ismeri azt mindenki a nélkül is.

Lássuk most a tisztikar ferde álláspontját a legénység irányában.

A valamely katonai intézetből kikerült fiatal tiszt folytatálagos kiképzetése nem egyéb, mint üres szócseplés, melyet feljebbvalóságokféle könyvek segítségével tömnek a fejébe. Azzal aztán senki sem törődik, mi hasznát veszi a tanulmányoknak, minnek az a következtetése, hogy a felületesség átka minden rangfokozatban egyformán ott található, — kivétel nem igen lehet találni, mert ha vannak is itt-ott iparkodó és művelt tisztok, ezeket az üres fejű többség többnyire nevetésgessé szokta tenni, míg csak valami uton ki nem marják körükből.

Midőn a szent-pétersvári testőr-ezrednél lassanként dírtába jött tanulás, Konstantin nagyherceg egy szemle alkalmával nagy mérgesen kijelentette, hogy a czárnak bátor és vitéz katonákra, nem pedig szobatudósokra van szüksége. A ki tehát olvasni akar, álljon be pópának.

Magától értetődik, hogy azóta a tisztikar intelligens részé csakis szobáiba zárkózva élvezheti a külföldi katonai irodalom termékeit.

Mindezekkel nem akarjuk mondani, hogy egyformán rossz állapotok uralkodnak az orosz hadsereget; de eddigelé a tapasztalás azt mutatta, miszerint a magas és legmagas csin depravációja hatalmas véderőnknek nagyobb részét szinte tönkre tette.

A NÉMET TRÓNÖRÖKÖS SAN-REMOBAN.

A lefolyt év nagyon is izgató legutolsó eseményei között kétségkívül a francia kormányválság s az eshetőséges orosz háboru emelkednek ki leginkább; de nem utolsó helyet foglalt el közöttük a német trónörökös veszélyes torokbaja, mely időről-időre válságos jelleget öltött s a három nagy német férfi: Bismarck, Vilmos császár és Moltke, magas kora mellett fontos politikai körülményül tekintik. Magában a német birodalom fővárosában osztatlan aggodalommal tekintenek e súlyos betegségre, a mint azt a legutóbbi érdekes tünetek is tanúsítja, midőn egyszerre több százezer berlini polgár irt alá egy új-évi üdvözlöt a magasrangu betegnek; de részvételt kísérik azt külföldön is, s többek közt a mi lapjaink heteken át hasábotok töltötték meg a betegség különböző jelenségeinek leírásával s a szakferfiak nyilvánosan mondták el nézetüket annak természetéről, valószínű lefo-lyásáról.

A nagy részvétet keltő betegséggel áll összeköttetésben a lapunk mai számában közölt néhány kép is. Ezek közül kettő a magasrangu

beteg jelenlegi tartózkodó helyét, San-Remót, s abban a trónörökös és családja által már november kezdete óta bérelt Zirio-villa bejárattal mutatja.

San-Remo, mint azt már volt alkalmunk erinteni, mintegy három óra járásnyira van Mentonától, azon a híres tengerparton, a hol a Földközi-tenger éltető enyhe levegője csaknem örök tavaszt varázsol elő, s a hol a szelid szellő s illatos délszaki növényzet már magában is erőt s fél gyógyulást nyújt a különböző betegeknek. San-Remo, a szakértők adatai szerint, még fontosabb klimatikus gyógyhely, mint Mentone, vagy a ma már nagyon is zajos Nizza, mivel a háttért elfoglaló hegylánc itt nem emelkedik fel oly meredeken s így a többi helyeken könnyen forróvá váló száraz levegő ment marad a véletlektől. Nagy olajfa-erdőségek még inkább tisztítják a levegőt s a talaj lassú emelkedése

gítótornyot és Korzika fenyves hófedte hegyeit is ide érte. Kód és tengergőz San-Remóban teljesen ismeretlen dolog, a hó és jég is nagyon ritkán fordul elő, valamint a hideg szeleket is elrekesztik tőle a hegyek.

A városnak változatos történelmi emlékei vannak. Egykor Leucothea görög gyarmat, később Matutia római kolónia fekkelt itt. Augustus császár győzte le a vidék gall lakosait. A középkorban megfordultak e helyen a góthok, vandálok, szaracénok s az utóbbiak csaknem száz éven át laktak itt, míg a tizedik században a provencai gróf fizte ki. A 13-ik században San-Remo független köztársaság volt, de csak rövid ideig, mivel érseke csakhamar eladta a köztársaságot a génuai Doria családnak, a melynek révén a génuai köztársaság hatalma alá jutott. A törökök több ízben megtámadták e helyet, egykor Spinola vívott itt 1548-ban győzelmes csatát ellenük. Később a spanyol örökösödési háboruban egyrészt francia és spanyolok, másrészt osztrákok, piemontaiak és angolok küzdöttek e helyen. 1797-ben Bonaparte tábornok győzelmei folytán felállítottat a liguriai köztársaság, melyhez San-Remo is oda tartozott, később I. Napoleon birodalmába kebelezetett be, s annak bukása után Genuával együtt a szárdinai királyságnak kiegészítő része lett, most Olaszországhoz tartozik.

A Zirio-villa, melyben a trónörökös családja lakik, San Remo város egyik végén van, a Hotel de la Méditerranée fogadóval szemben, a Corniche utczára nyilva. Az épület nagy kert közepén fekszik s igen szép kilátás esik innen a tengerre. Az első emeleten lakik a trónörökös és családja, míg a második emeletet udvari hölgyek és notabilitások foglalják el.

A trónörökös hosszas itt tartózkodása alatt aránylag ritkán hagyta el a villát, este sohasem, mivel naplemente táján gyakran oly hűvös van, hogy még a nem beteg vendégek is kénytelenek az ablakokat betenni. Neje, leányai és Henrik herceg kíséretében többször megy ki sétára vagy csónakázásra, leg többnyire kora reggel, ezenkívül, ha a trónörökös egészségi állapota megengedi, akkor az egész fejedelmi család elmegy némely nevezetességet megtekinteni, mulatni vagy vásárlásokat tenni. Mondanunk sem kell, hogy a város lakossága és az itt tartózkodó idegenek szintén a legnagyobb érdeklődéssel viseltetnek a beteg iránt.

Többi képeink a trónörökös orvosai közül mutatnak be néhányat s azok között kétségkívül a leghíresebb Virchow Rudolf berlini tanár, ki 1821-ben Pomerániában született s jelenleg Németország egyik legnevezetesebb embere, ki a tudományos és társadalmi élet számos terén tűntette ki magát. Mint a modern pathologia egyik megalapítója, a berlini egyetemen a pathologiai boncztanak s a therapeutikának tanára, mint kiváló régész a német régészeti és ember-tani társulatnak elnöke s mint politikus a birodalmi gyűlésen a szabadelvű párt egyik legkiválóbb tagja, Bismarcknak pedig hatalmas ellenfele. E sokoldalú tevékenység mellett a közhasznú és humanisztikus törekvésekben is részt vesz s nagy kiterjedést irodalmi működésében nem a legutolsó egy füzetes vállalat szerkesztése, mely a tudományos ismeretek népszerűsítésére rendkívül sokat tett Németországban.

Midőn a német trónörökös torokbajának gyógykezelését a német orvosok s különösen Bergmann tanár tanácsa ellenére, kik radikális gégemet-

A NÉMET TRÓNÖRÖKÖS DE MACKENZIEVEL A ZIRIO-VILLA KAPUJÁBAN, SAN-REMOBAN.

A NÉMET TRÓNÖRÖKÖS NEJE ÉS LEÁNYAI SAN-REMOBAN.

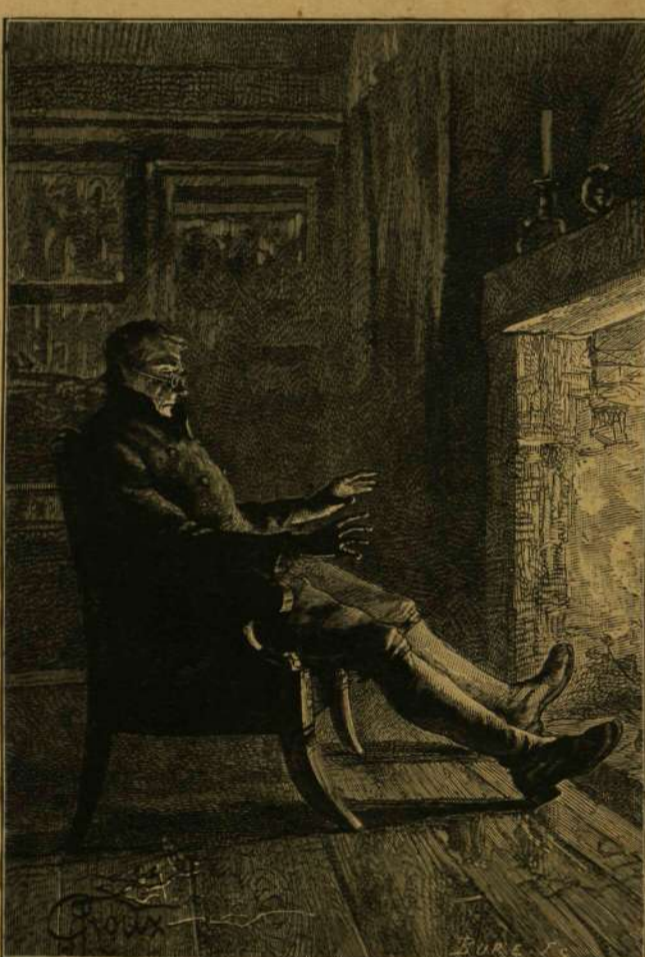
— Drammenben? — kérde Hanzenné asszony élen.
— Ott! S azért legyen gondja rá, hogy mielőbb reggelizhessem.
— Ön Drammenben lakik?
— Ott. Ugyan kérem, mi különös van abban, hogy én Drammenben lakom?
E szerint hát az utas, miután alig egy napot töltött Dálban, vagyis inkább a fogadóban, vízszatár a nélkül, hogy valamit látott volna a környékből! Nem megy tovább a kerületben! Legkevésbé se törődik a Gusztával, a Pjukanfoszszal és a Vesztfjorddal völgye természeti csodáival! Nem mulatságból, hanem üzleti ügyek miatt jött ide Drammenből és úgy látszott, mintha nem is lett volna egyéb célja, mint apróra megvizsgálni Hanzenne asszony fogadóját.
(Folyt. köv.)

EGYEVELEG.

* A csukahal ősatyját felfedezték Oregon államban, egy Portland közelében levő sziklarétegben, 3000 láb magasságban a tenger színe felett. A megkövesült halból a fark, fej, valamint az uszonyok még elég jól láthatók, hossza 17 1/2 hüvelyk, szélessége 6 hüvelyk s kétségkívül több ezer éves.

«EZ A HANZENNÉ ASSZONY VENDÉGLŐJE?»

LEÜLT A VIGAN PATTOGÓ TŰZ ELÉ.

EGY SORSJEGY.

* Barcelonában jövő tavasszal nemzetközi kiállítás lesz. A kiállítási főépület a város közepén levő 74 hold területű parkban 500,000 négyzetméter területet foglal el. Mellette még gépek, földművelési s művészeti tárgyak számára építenek nagyobb csarnokokat.
* A hypnotizálás látása. Bergson és Robinet francia tudósok alapos vizsgálat alá vetették egy hypnotizált fiatal embert, ki állítólag képes volt olvasni annak gondolatát, ki egy feléje háttal tartott könyvből néhány szót vagy számot magának megjegyzett. Vizsgálatuk eredménye az a meglepő dolog volt, hogy a magnetizáló szeméből olvasták ki a szó vagy szám képét. Ha a magnetizáló szemét behunyta, a gondolat-olvasás megszűnt. A betűk és számok képe az emberi szemben csak 1/10 milliméter nagyságu; ezt a parányi képet egészséges szem nem láthatja meg, de igen a betegesen felizgató szem, a mit az orvosok a látás hyperaesthesiájának neveznek. Az állítólagos hypnotizált fiatal ember szemében csakugyan megvolt ez a betegség s ezért képes volt parányi fénypontokat is, a hol a betűk csak 1/10 milliméter nagyságuak, elolvasni, holott ezt a rendszer, jó szemű ember csak nagyító-üveggel képes megtenni.
* A párisi női fodrászok a haj színéhez képest meghatározott módszert követnek. A szőke hajat könnyedén hátrasimítják, hogy aranyos körhöz hasonlít alkosson, s a sötét hajat közepén választják

rendkívüli természeti kincsei, különösen kőszén-, vas- és arany-termékei felhasználásának. Dinizulu király több reform között rendjelet is alapított. Ennek a rendjének a neve krokodil-rendjel. Még eddig csak kettő jutott el belőle Európába, mindkettő német utazók tulajdona, kiket a fiatal zulu király kiválóan kegyel. Az első osztályú rendjelt Einwald Agost hozta Európába, ki azt a királytól személyesen kapta. Einwald ismert afrikai utazó, ki különösen Dél-Afrikában tett részletes ethnographiai tanulmányokat. Otodik afrikai útjában 1885-ben hosszabb időt töltött a Zulu-földön s itt a Sanct-Lucia öböl közelében jelentékeny területet szerzett meg letelepedő német gyarmatosok számára. A krokodil-rendjel közepett kerek arany paizs, melynek felső részében van egy kigyó s secretariussmadár, alsó részében egy krokodil s közepén zöld és piros vonalak. A paizs körül négy, zöld jegecek által betöltött csics s négy fehér-zománcú hadi paizs van, mindkét oldalt arany dárdaikkal (assagai). A második osztályú rendjel egy lipesei könyvkereskedő, mellkép alakú s oly nagy, mint egy ezüst forint. Hátral paizs van három mezővel, melyek közt a közepén a hadi paizs van, a másik kettőn ugyanazon állatalakok, mint az első osztályú rendjelnél. Felül minden oldalon négy dárda emelkedik ki. A paizs csucsát két struccollal közt levő ananász képezi egy fűzőki gyűrű által körül ölelve; egyik oldalon kávénövény, a másikon legyező-pálma látható. A rendjel másik oldalán a következő

felirat olvasható «Dinizulu inkos ka ilizwa amazulu Uku Ludwig Fischer ngokuba fanela. Emnyati 1885.» («Dinizulu, Zuluország királya, az ő Fischer Lajosnak érdemeiért. Emnyati (a főváros neve) 1885.») Mindkét rendjel csinos és heraldiraj szempontról is kifogástalan. Főlemlítjük egyuttal, hogy Einwald állítása szerint Dinizulu hajlandó néhány év múlva vele Európába eljönni s többek között Lipesét is meglátogatni.
* A nyilvános előadások első nyomai csak a jelen század kezdetén találhatók fel; legelőször Drezdában tartott Böttcher ily előadást. Ezután is ritkán fordultak elő, míg 1827-ben Humboldt berlini előadása cyclusa a természetudományokból az ily népszerűsítő eszközöket egyszerre divattá tette. Mai nap különösen az angol nyelven beszélő népek között vannak a nyilvános előadások elterjedve, sőt itt vándor előadók kasztja is fejlődött ki.
* Érdekes kiállítás lesz Párisban a jelen év május és július hónapjaiban. A kiállítás kizárólag XVI. Lajos és Mária Antoinettera s az ő udvaruka fog vonatkozni. Arcképek, levelek, ékszer, butorok és számtalan más emléktárgy gyűjtemik össze ez alkalomra s előkelő royalisták sok ki nem adott okirat átengedését is megígérték. A kiállítást jótékony célra rendezik.
* Légi palotát építtetett magának Guanaxuaban egy mexikói milliomas, mert csak ily módon hitte, hogy a talaj tömérék egészségten hatásától

SHIVATTYUS GÉPHÁZAK AZ ALSÓ-DUNAPARTON.

BUDAPEST HÓ ALATT.

Téli tárcza.

A természet megdöbbent ellentétei néha valódi Janus-arcz kettős profiljában állnak ámuló szemek előtt, melyben mosoly és bős harag egy larva alól derül és cikázik. A filemile dala elfulad a tomboló vihar zúgó fergetegében s a melengett sugár tüzes gyilkokká valva járja át a föld szívet. A nyugvó elemek, mint szendegő csecsemők, vért szívják anyjok emlőiből.
Mily öröm meleg szobából, a tél hideg fuvalatától homályosra lehelt ablakon át nézni, a hogy a szürke ég, mint felleg-köpenybe burkolozó színpadi hős az ötödik felvonásban, töprengve küzd magával s mord arca sötét tépelődéssel szedelődzik nagy elhatározásra. Majd megered onnan a magasból egy-egy elszabadult hószilánk, s lassan himbáló szárnyakkal végig lebegve a sűrű ködön, odatéved egy gázlámpa lapos födelére s az első földi csókban, melylyel ragaszkodása tárgyához tapad, feloszlik atomnyi léte. Ah, a hó a természet megváltó gondolata; a harcban állott erők kiengesztelődésének békezáloga; a mulandóság kötvele, melyet az élet elévülhetlenségének nyújt; a sötétség ártatlan fehér arcú gyermeke, mely szenvedésben fogamzott és vizgatól örömmel ragyog vissza a gyótrelem agyára.
De mindez csak addig, a míg illetlen tündöklök vakító teste az ághegyen vagy a hőmezőkön, s nem tapodják sáros lábuk piszkos garvadákba az út két felén. Ide lent néha nem tudjuk, vajjon szerelmi vagy pedig hadizenet legyen-e a szenvedő emberiség nyakán? Egy láthatatlan intező álnokul, suttomban már napok óta eszünk fölött, mialatt az ég és föld diplomáciai viszonyai a legmegnyugtatóbb kiltásokat mutatják. Egyszerre . . . de nem, erre csak a jámbor boltörök beszélhetnének, kik alabárdjaikat átölelve megvetett háttal szundikálnak egy egy kapumélyedésben, vagy azok a reményteljes ifjak, kik külön kuleszal zsebökben nesztelenül loznak haza hajnalutján, s ezek dehogyan árulnak el a nagy titkot, mely a békésen alvó emberiséget ébredésénél várja. Meglássák, hogy Aladár urai a reggelinél még egészen derültek, csillagosnak találta az eget, s az egyetlen beavatott, kinek gondviselő keze tanuja volt az átázott csuronyvizes cipők makacs ellenállásának a fénymáz kapacitációjával szemben, a Julesa szobaleány,

maga is érdeklődő szövetségesévé szegődik az érdekes fiatal embernek. S denique a hó, a természet megváltó gondolata, a mulandóság kötvele, a sötétség ártatlan gyermeke stb. — jó prózában kifejezve egyszersmind az emberiség legorvabb ellensége, mely alvós közbem támad meg, s egy éj alatt totaliter paralizálni képes nagyhangú civilizációink minden büszke vívmányát.
Milyen képe volt a fővárosnak a mult hó 20-ára virradó reggel! Mint a Gobi sivatag hóviharban, vakítón terült el a láthatár, a mint ébredve egy pillantást vetettünk az ablakon át. Sötétben látszottak görnyedezni az épületek nagy hősüllyei alatt, melyek fehér szakállt és bajszot ragasztottak minden szögletre, párkányzatra és kiszögellésre. Mert a hó ügyes maszkírozó, s három-négy óra teljesen eldőlő volt arra, hogy mindennek képe teljesen megváltozzék. Széchenyi szobrára prêmes galléri vart egy éj alatt s Deák haragos halántékát egész demonstrative koszorúval övezte. A Petőfiter, a muzeumkert, a városliget padjai támlájokig süppedtek bele a frissen leesett hóba s a lánchíd kö-ballustradéjaira véges-végig széles fehér perem ült. Künn a külvárosok földszintes házai, melyeknek korán kelő házmesterei nem sietnek oly nagyon kontár kezekkel szétülni az éjjeli hó álmosszerű széles alakzatait, igazi farkastanyákhoz hasonlítottak a néptelen utcák vad pusztasága közepette, melyen át rejtélyes korai lábnyomok tapodtak itt-ott mély gödrök sorával jelölt esapást. Egy sajtóságos optikai család hatása alatt, a tárgyak méretei mintha jelentékenyen csökkennének: a hó mintegy összezsúrtítja körvonalait s a nagy hotelek és fényes paloták büszkén emelkedő kórakásai megnyirbálva tűnnek fel a tél e mindent nivelláló demokratája megjelenésére.
Azok, a kik a vidéken szokva vannak reggeli vagy fekete kávéjok forró gőze mellett futni végig a lapok hasábjain s szorongva várták a legujabb értesüléseket az aranyjárdék jegyzéséről, a német trónörökös betegségről és a muszka hadizenetéről, elég kellemetlenül lehettek meglepetve, midőn ez egyszer kedvencek lapjaik kimaradtak a postáról. Meny-nyi koczkatatótt találgatás indult meg e rendkívüli eset kapcsán a récze-kereszturi kaszinó ferblístái részéről, azt csak a jó isten tudja. «Meglássátok», — szólalt meg nagyokat pőfelve a járási orvos, — «Tisza Kálmán lefoglaltatta Bismarck kívánatára az összes lapokat a mért Oroszországot támadják.» — «Micsoda? Talán csak nem foglaltatta le a saját lapját is. Előbb hiszem, hogy az újságírók közt kitor a sztrájk s azért most nem képesek lapot csinálni.» — jegyzé meg Sorényesi Adolár, gyógyszerügyi praktikus és a Pesti Hirlap

állandó vidéki levelezője. — «Vagy ki tudja? — vágott közbe egy harmadik — hátha a muszkák már Budapestig hatoltak s körülzárták a fővárost, a lánchidat pedig felrobbantották.»
Hagyján még a vidéki kaszinók. Azok valahogyan még csak kiheverik a politikai hirtorrás egy napi bedugulását, de minket itt a fővárosban komolyabban vett elő a hóveszély fehér réme. Kilepve az utcára, megtépszott távirtd-sodronyok fogadtak, itt-ott czaftokban lógva alá valamely távoli fedélről, mintha egy örült zenész markolt volna vad szenvedéllyel hegédije húrjai közé. Sok helyt a reggeli kávé éreze meg legelőször a hó hatását, a mennyiben a tejárusok kénytelenek voltak felfüggeszteni rendes szállítátsaikat, — mint rossz nyelvek állítják, azért, mert minden víz befagyott. Borzasan czihelődő cselédek rémületen jelentették, hogy a vízvezeték csap annyit sem ereszt, mint egy sutba dobott fél-citrom. Hollá, elő a spiritus-lángokkal! S toprongos ruhájú vízce-házmesterek feladatuk egész komolyságának erzetében menedték az érzéketlen cső fagyos szívet, ha udvarlásukra mégis megindulna.
Hát még az utcán? Ijesztő hótömegek torlászották el a karácsony-hete élénk közlekedésnek tetőpontján az utakat és átjárókat; egy-egy baktató omnibus nagy erőfeszítéssel tört utat magának előre, hála a kitelepített utasok odadő buzgalmának, kik nyájás előkezenységgel segítettek tolni a megrekedt járművet, vagy «gyű hók!» nógatással biztatták a fatális lemondásra hajló szegény párákat. Rakott társzerek hosszú sorban bivonakiroztak utca hosszat, meg-meg-indulva, mintha egy pajkoskodó óriás lökte volna hátra, aztán ujra fennakadva. Fiake-kek karamboláztak, s hangzott a válogatottt di-alektusban egymás fejéhez vadalt gorbomáság, suhogtak az ostorok, a járókelők nagyobb épülésére. A kinek valami sietős elintézní valója volt, igyekezett, ha lehet, kocsira nem ülni. A kálvín-téri toronyóra mutatója odafagyott a IX-eshez, s a bírósági helyiségek megletek elma-kaesolt felekkel. A dunaparti gyümölcsüru kofák gyékényei, kosarai, ernyőszerű sátrai forma szerint el lőnek temetve; ugy kellett őket kiánsni a hó alól. Gáz- és vízvezeték csövek repedéséről érkeztek mindenfelől hírek, a szén ára egyszerre felszökött s a lesöpört hó után síkosan maradt járdát piszkossá festette a ráhintett olvadó hamu.
Dél felé, hogy a helyzet kissé «tisztulni» kezdett, meg lehetett koczkatatni némi elszántság-gal egy kis kirándulást a Gellérthegyre, természetesen meglehetős vízmentes kosztümben. A keskeny kanyargós hegyi út hóval befujva, mely majd a korlátfa szintjéig ér. Lapátos, zab-bonyos munkások takarítják kétfelé a nagy fehér rögöket, melyeknek jegecekké összeállt sziporkázó tömegebe valami hivatalosan járó tüzer-ordonnász verte bele elsőnek patkóját a cizadella felé kapaszoktatóban. A sziklák szakadékos gerincei kopaszon nyulnak ki, mint beteg ember aszott tagjai a takaró alól. Levált kövecek mély árkot vájva gurulnak alá a meredek olda-

HÓSZÁLLÍTÓ SZEKEREK.

HAVAT HÁNYÓ MUNKÁSOK.

lakon s a terhök alatt megrokkant törpe fenyők, kiterjesztett ágai finom hőcsipkésével, megannyi állótöltött Hamupipókékhez hasonlítottak, a mint ügyetlen megédességgel próbálják szokatlan termékekre czifra toilletteik görnyesztő pompáját.

Fenn a tetőn mily kábító látvány! Sötét ködben uszik a város, almos violaszín khaoszába burkolva kürtöit és tetőit, melynek felső légűrében a bágyadt sugarak sárgás visszfényrel törnek meg. A mint az utcaik körülzárult háztömegeit kibebített perspektívában mutatja a hó, ép oly végtelenre nyújtja a láthatárt künn a nyitott szabadban. Egy leterített roppant Űr-asztala a föld, melynek patyolatféhérségén nagy és szent gondolatok állnak írva. Alattam elhagyott vinczellakok körül kopár szőlőkarok tuskeként medredeznek, fent a távolban a budakeszi erdő sűrű szálfái sötételemek: a hang tisztán csendül az átlátszó levegőben, mint márvány-asztalra dobott aranypénz; odább lassú tempóban közeledik egy gözgép, bodrozó füstjét megfagyott szalagként huzta maga után, majd rá lép az összekötő vasuti hidra s áthát dűbörgése mintha közvetlen közelből hangzanék most fel. Komoran tekintenek a czetedella mély ablakai, s minden a mit látnak: hó, hó és hó, mely szürkén foly össze a messzeséggel s végig feketi simító léniáját völgyön és hegyen, árkon és bokron, földtúrásokon és mélyedéseken.

Alant a Duna befagyott két széle között keskeny szalagként hőmpolyg tova, mind apróbb hullámredőket vetve, mind mozdulatlanabbul, mint álmossal küzdő halkuló pihegése. Halálós zsiszadás merevsége feszíti tükröző felületét, s szinte látni lehet, mint akasztja meg lassan-lassan egyre nehezedő folyását. Ott, hol a víz a partot surolta, most szanaszét heverő szabályos jégtáblák torlódnak egymásra, mint rakásra hányt üvegeserepek, melyeket tüntető Gygas-fiak torék az Olymp ablakából. Uszó, nagy jégtömegeken lakmározó hollóseger hintál kevély pöffszkedéssel — a szárnyasvilág e sansculottejai, melyeket a természet minden romboló forradalma a felszínre hoz, hogy egy megdőlő rend romjai polczára kapaszkodva károgiák világgyá ványa kérdéseket.

A fővárosnak nemesak minden rendű és rangu lakosságát, de bölcs és gondoskodó hatóságát is egészen kihozta sodrából a ravasz ellenség, mely a béke fehér zászlóját lobogtatva áruló módra férközött közelünkbe, hogy körülkerítsen és elvája biztosítási vonalainkat, s napok teltek bele, míg komolyan gondolkodni kezdek az önvélemről. Aztán végre mégis megindultak a hőszekerek szakadatlan sorban s a mint lerakodtak a hosszú Duna mentén, bástyák és töltések emelkedtek nyomukban, melyek megvihatatlanná tették volna Budapestet egy ostromló hajóhad támadásával szemben is. A házak udvarain összehordott hó-garmadák torony magasságra nőttek, s tetejökbe beleszúrták itt-ott a karcsónyól fennmaradt zöld fenyőgalyakat. Pályatvesztett komfortáblis és omnibus-kocsik egész hó-palotákat régtönöztek állomáshegyeken, a vámház előtt, a városbástyán, a budai díszterén, a városligeti artézi-fürdőnél, renaissance, román és csószkunyó-stylben, olyikat is is tapétázva annak rendje szerint gyékényvel, alt, padot állítva bele, rá bádög gyertyatartót és boros palackot. Feltúrultak a kanálisok és vízmedencék torkai földalatti rejtélyeikkel, fakőpenyekben kuczorogva ott vesztegeltek minden eshetőségre készen a hatalmas gözgépek s targoncás emberek látogatgatói sorra a szivattyukat, gondosan meghintve durva szemű sóval szájukat, — talán hogy jobban emészszenek tőle majd.

A kik előtt a téli fagyos hónap is volt egy-két meleg hajtása — azok a hótakarítók. Az irtalmas tél, mely a szegény emberektől annyi könyadót sajtol ki, kárpótlásul visszaad nekik mégis egy falat száraz kenyert. Ez az ő adó-restituciója. De nam isten! hányan vannak ehhez az egy falathoz. Minden esti 8 órakor, lenn az alsó Dunaparton, ott táboroztak nap-nap után százzal a jelentkezők, egymást taszigálva, veres csatákat víva azért az egy forint berért, mennyit a főváros fizetett egy éjjelre a felfogadott nap-számásoknak. Természetesen fele sem jutott hozzá; a szám kitélt a hivatalos nepotismus érdem nélküli protegáltjai közül, mielőtt »ég a hátrább állókra került volna a sor, s a nyomor éhez az éjjeli farkasa reményt veszte kullogott odább.

Mint egy győzni induló hadsereg, úgy álltak glédába a visszamaradtak, s mintegy vezényszóra emelkedtek a levegőbe az ásók, lapátok, seprők és tövígök. Igen, a szegénység katonái ők, kiket egy korty meleg leves reménye lelkesít és tüzel, hogy elszántan menjenek neki a dermedt hideg éjszaka ismeretlen veszélyeinek. Lobogójuk nincsen: lobog a rongy alig takart, elgyötört testükről; dicsőség és bajtársi kegyelet nem virraszt a küzdelemben összerokadó tete-meik fölött: a kórházak bonozoló asztalainak vannak azok régtől fogva eljegyezve; de mintha egy jövőző századok tavalóból felhangzó riadó harsogtatná megis halluczímáló füleikbe a lépés ütemét, melynek győzelmi dallamára szemek felcsillannak a néma éjben s lábaikat ruganyosabban váltogatják!...

Sunyin, a szegénykező szükség-lesütött szemű bujkálásával vegyül el itt-ott egy-egy jobb kabátu a hozzá nem illő társaságban. Koplaló díj-nokok (a kapzsiak!), kik napközben a dieső magyar államiság havat turják; hónapos ágyakban kuczorgó mostohái az »alma mater«-nek; szine-hagyott gavalloerok, stb. Mit akarnak? A hó-hányá-élite-munka, melyhez a takargózóbb nélküls is szivesen lealazza magát; hiszen az éjjeli lámpa világa annyi mindent elrejt. Egy torzonborz bácsi, a kivel beszédbe ereszkedtem, napokon át látott az utóbbi időkben oldala mellett két szótlán, intelligens külsejű testvérifjút dolgozni. »Két év előtt — tette hozzá a maga lapidáris keresetlenségével — én állítottam házkra, mint a Gregersenék munkása, a felelet.«

De mint a mesék megszorult boszkornyája hétszer változik át üldözője kezében, a hó is, hogy itt hagyta dühének tehetetlen mérgét, új alakot öltve ostromolta meg a fővárost. Jött lágyan, siránkozva, olvatag beszéddel, mint egy miniszteri audienciára váró özvegy, illatos tavaszi napsugárt tűzve keblére. Nem sok idő telt bele, s megrepedt a Duna jégcsíve, egyik parttól a másikig, harmadik síngyí szélességben — egy zöldelő Behring-szoros képét mutatva a sarkvidék fagyasztó borzalmai közepett. Meleg áramok tödultak nyomába, előntve vízzel az alsó rakpartot s roppant jégdarabokat hőmpolygtova a víz felszínén. Mint valami ösvilági szörnyek, torlódtak és kapaszkodtak óles nagyságú jég-habok a partra, visszalökve a hőmpolygó ártól, meg újra labdaként doba fel. Ingó-bingó hó-lápokon ezernyi vadlud, réce és egyéb gázló tutajozott lefelé a Dumán nagy csoportokban felhasználva az ólesó kéjutazást, s bamba tekintetük még csak meglepetést sem mutatott, a mint megpillantották ifjai pompájában a haza testvér-fővárosa ragyogó képét.

Napokon át lestük ablakunkon, s leste a korzóra százaneként tuduló sétáló közönség is, mint emelkedik óráról-óra a vízállás, mint éri el már majdnem a zsilipek magasságát. Suttogó rémült hangok keletkeztek a bámeszködők sorai-ban: jön az árvis! Pontos táviratok értesítettek naponként Duna-Sár-Patvarról és Dudva-Szent-Péteriből az ottani jég megindulásáról; sorban fölszerelve, készen álltak a szivattyúk, gátak, csolnakok, az önkéntes mentőtársaság tagjai előre dörzsölték kezeiket, s egy lap már hirt tudott adni az állandó vészbizottság éjjeli ülésezeiről is. Természetesen egyelőre még nyakon határozatlan alakban. De hát az eleme nek is megvan a diplomáciai láthatár fekete pontjaival közös tapintatuk, hogy hamar meghatárlának egy-egy illetékes helyről eredő, kellő nyomatéku enuncziációra. S ki tudja, nem ez volt-e ezuttal szabadulásunk? Végre is, ha a római kapitulumot egy időben állítólag a ludak mentették meg, mért ne menthetett volna meg most bennünket is egy — hírlapi kacsá?

VÁRNAI SÁNDOR

NEMZETEK JELLEMZÉSE PÉLDABESZÉDEKBEN.

Nincs egyetlen nép sem, mely példabeszédekben s szólásmódokban ne igyekeznék jellemezni a szomszéd népeket. Vaskos kötetet lehetne összezeirni az ily példabeszédekékből, hiszen a magyar néppelyben is százával van ilyen, de még akkor sem lehetne mindent kimeríteniük. A mit most nyujtunk olvasóinknak, az is csak egy kis újabb szemelvény a már régebben közlöttekhez.

A legművebb jellemzés abból áll, hogy az egyes népeket állatokkal hasonlítják össze. Az angol John Bull («Bika» János), a francia Jean Crapaud, («Béka» János), az orosz «medve», a sváb «szamára». Némelykor az egyes nemzetek

czimere is jellemző akar lenni: az angoloké rózsza, a skótoké bogáncskörö.

Némely jellemzéseket — okkal vagy ok nélkül — híres egyéneknek tulajdonítanak. V. Károly mondta volna a következőket: «Az olasz bölcs s ugy is néz ki; a spanyol bölcsnek látszik, de nem az; a francia bölcs, bár nem látszik is annak.» Ugyancsak tőle eredne az a mondás, hogy a francia a világot kellemes oldaláról nézi, az angol azonban tragédiának. Szász Móricz Európa nagyobb nemzetét különféle férégekkel s rovarokkal hasonlította össze; a francia szerinte olyan, mint a bolha, mely soha sem képes egy helyen maradni, a spanyol falánk mely s így tovább; a többi már oly drasztikus, hogy nem lehet idézni.

A francziák meglehetősen nyersen jellemzik az idegen nemzeteket: «Csaló, mint az amerikai, részeges, mint a svájci, féltékeny, mint a spanyol, bosszúálló, mint a korszikai, veszekedő, mint a német, gögös, mint a skót, s rideg, mint a hollandi.» Egy más mondásuk a következők: «Az olasz bölcs a maga idejében, a német még idejekorán, a francia csak idő multán.»

I. Miksa császár kora népeit így jellemezte: «A francia király szamarak királya, mert alattvalóra sulyos terheket rak; az angol király férfiak királya, mert nem adhat nekik oly terhet, melynek hordásába bele ne kellene előbb egyezniök, de a német császár már fejedelmek királya, mert az ő alattvalói csak saját szeszélyöknek engedelmekednek.» Ez természetesen csak a régi német császárságra állott, a mikor egy a méltóság jóformán nem volt üres címmel egyéb. Miksa császárnak tulajdonítják különben a következőket is: «Egy angol szatócs, egy zsidó uszoriás, egy vén apáca, egy német udvaronc, egy majom és egy bázei polgár az ördög legjobb szolgái.» Ugyanő az egész angol nemzetet a szatócsokkal hasonlította össze, a mint azt később I. Napoleon is megette.

A spanyolok szerint az angol részeges, a francia csavargó, a német vajból van, a spanyol lovag. Egyik közmondásuk: «Legszerencésebb, ki Olaszországban születetik, Franciaországban élhet és Spanyolországban halhat meg.» Az oroszok azt mondják: «Az angolok szelleme ujjuk végén, a francziáké nyelvök hegyén van.» A lengyelek szerint a mit az olasz kitalál, azt a francia megcsinálja, a német eladja, a lengyel megveszi és az orosz elveszi tőle. Az olaszok így beszélnek: «Ha komor idők állanak be, a német bujában iszik, a francia az egészet agyon beszél, a spanyol végig sirja, az olasz elaluszsa.»

Az olasz női eszménynek nagyon komplikáltnak kell lennie. Hátát Németországból, lábát Genuából, termetét Spanyolországból és elméjét Franciaországból kell hozni. A szép nőnek florencei szemekkel, páduai arany hajjal, ferrarai arczlel és velencei mellel kell birni, keze legyen veronai, arca bolognai, mozdulatainak könnyedsége görög, foga nápolyi és Rómából hozza méltóságát. Már a XIV-ik század elejéről maradt fen egy régi latin vers, mely körülbelül hasonló igényekkel áll elő. E szerint a tökéletes szép asszony feje Prágából, hátgerince Brabantból, keze Kolmból, lába a Rajna mellől s melle Svábföldről kerüljön.

Híres az V. Károlynak tulajdonított jellemzés az európai fő nyelvekről. E szerint »imádkozni spanyolul, udvarolni olaszul, barátságosan feesezni francziául, madarakkal csicseregni angolul s lovakat szidni németül kell.«

A spanyolok szerint a portugál örökké ágyban, a francia folytonosan az asztalnál van, a spanyol pedig minden idejét az ablaknál tölti. A cseh a patkányt gunyosan német egérnek hívja, a tót a békát német ráknak s a bogáncsköröt német rózsának. Lithániában a forgozóló mondják, hogy az német futár. Az orosz a bolondos nevetésről mondja: úgy röhög, mint a német a kalácsra.

Lengyelországról mondják: «Ez ország a földmivelök poka, a zsidók paradicsoma, a polgárok purgatoriuma, a nemesek menyországa s az idegenek aranybányája.» Németországot a legtöbb nemzet az iszákosok országának tartotta. A német — szokta a francia mondani — csak a tizenharmadik pohár sörnél kezd észrevenni az ízét. A »borban az igazság« című ismert latin közmondás is állítólag német eredetű.

A hollandok farkasoknak hívják az angolokat, azaz oly embereket, kik farkat hordanak. Okot erre az a legenda szolgáltatott, hogy Becker Tamás 1170-ben Kentben megátkozott néhány embert, kik levágták annak a lónak a farkát, a

melyen ő lovagolt s az átok következtében ezek s utódai farkot viseltek. A németek szerint Anglia az asszonyok paradicsoma s a szolgák purgatoriuma, kiknek rosszabb dolguk van, mint a lovaknak.

Az olaszok azt tartják, hogy a francziák nem mondják meg, a mit tenni szándékoznak, nem olvassák, a mi írva van s nem éneklük az elébük tett hangjegyeket. A németek szerint a francia jó ismerősnek, de már szomszédnak igen rossz.

Valószínűleg legrosszabb híre van a példabeszédekben a görög népnek. A délszlávok igen sok közmondásban ítélik el őket. Egyik szerint: «Három török és három görög együtt hat pokol.» Tovább: «A rák nem hal, a görög nem igaz ember.» Majd: «Egy görög évenként csak egyszer mond igazat» — vagy: «a cigány megcsalja a zsidót, a zsidó a görögöt s a görög az ördögöt.» A velenceiek szerint az, a ki a görög szavában hisz, boldondabb, mint az örült. Még a normandiknál is rossz híre van a görögnek, mert a váratlan visszafizetett kölcsönről mondják: «ezt a görög fizette meg.» A »graeca fides« történeti híri jelentése, tudjuk, hogy voltaképen csak a példiáti írja körül ironikusán.

AZ EZER TEVÉS KARAVÁN MEGÉRKEZÉSE MASSZAVÁBA.

mult évben legkevésbé sem csüggesztette el Olaszország politikáját abban a törekvésében, hogy kereskedelmi érdekeit Masszavában megvédje, sőt annyira kiterjessze, hogy onnan Khar-tumba és Abissziniába vezető utait is biztosítsa a vad törzsek meglepései ellen.

Most következett el az az idő, mely legalkalmasabb arra, hogy Olaszország újra megkezdje hadműveleteit Abissziniában. A forró évszak gyilkos tényezővel nem kell számolni, Olaszországban vannak a bennszilott törzsek közt megnyert barátai, melyek kitelhetőleg igyekezni fognak előmozdítani győzelmét. Maga az orosz, egy európai háboru esélyeire való tekintettel, azon van, hogy feltűzeje Abissziniá uralkodója, János negus ellenállását, hogy ily módon Olaszország haderejét Afrikában kesse le. Hiában volt Viktória angol királynőnek személyes közbelépése, melylyel békét akart létrehozni a negus és Olaszország közt; a békes kiegyeztetés minden kísérlete megtört János király ellenállásán, ki Ras Allula fővezérét immár jelentékeny csapatnal indította útnak székhelyéből, Adovából az olaszok gyarmata, Masszava felé. Így állván a dolgok, minden órában várni lehet az első összecsapás hírért, melylyel kezdetét veendi a mérkő-

zés egy európai rendes fegyelmzett hadsereg, s egy fanatizált gyülevesz csorda közt.

Mult év október 27-dike óta az olasz csapat-erősítések is egyre érkeznek Masszavába. E napon indult el Nápolyból az »Amerika« gőzös, mely a csapatok fővezényelével megbízott San Marzano tábornokot 66 tisztel és 700 katonából álló kísérettel szállította. November 2-dikától kezdve több napon át ismét 115 tiszt, 2944 katoná, megfelelő számú lovak és tisztekereik indultak hajón útnak, s így tovább heteken át folytak a csapatállítások, úgy hogy ma már az összes Afrikában levő haderőt 25 ezere lehet tenni. Ezenkívül a habab-törzs főnöke, Hamad, is ünnepélyes hűségi fogadalmat tett Saletta tábornoknak Masszavában, hogy minden körülmények közt Olaszország politikáját támogatja, s az olasz kormány védnöksége alá adta magát, mely Hamadnak 500 taller havi összeget rendelt.

Érdekes momentum volt az expedíció első napjában annak az ezer tevéből álló karavánnak megérkezése Masszavába, melyet Hamad főnök (kantibai) bocsátott az olaszok rendelkezésére, s melyre képnük vonatkozik. A mondtott nap Masszavából maga San Marzano tábornok is kivo-

mult az érkező karaván élő törzskarával és több magas rangú tiszttel. A karaván minden tevén egy vagy több ember foglalt helyet, s elől száz családfo haladt nemzeti öltözetükben. A mint a karaván a tábornokot megpillantotta, mindnyájan egyszerre szálltak le a tevékről, mire a tevék mintegy vezényszóra térdre ereszkedtek. A látvány meglepő volt és a tábornok s környezete sem kétek csodálkozásuknak kifejezést adni.

Majd a tábornok rendelkezése útnak indult a csapat tovább Masszava felé. A habab tevehajcsárok családjai is követték a családfoket, s így vonultak be a városba 400 basi-bozuk kíséretében.

Az afrikai olasz csapatok állapota különben kielégítő. Törhetlen kedvvel és biztató reménnyel néznek a jövő elé, melyben alkalmuk lesz bosszút állani Saati és Dogalinalé lemészárolt társaikért. E reményük nagy bizalmat merit abból a körülményből, hogy legújabbban az összes afrikai csapatok főparancsnokságát San-Marzano tábornok vette át, ki már az 1848—49-diki és 1859-diki hadjáratok alatt kitüntette magát, úgy szintén 1866-ban, mely alkalommal Bixio tábornok, kinek hadosztályában működött, a legnagyobb elismeréssel

TÖRÖK SÁNDOR

gyógyszertárát az „Operához” Andrassy-ut 29., megnyitotta.

Fényes berendezés, bel- és külföldi különlegességek, kötszerek, sebészeti segédeszközök, illatszerek, piperecikkek, szinpadi festékek.

Mertens és társa

I. rangú fényképészeti műintézete

Erzsébet-tér 7, a bécsi utca sarkán.

Budapest legnagyobb és technikailag legképeztebb berendezett műterme. Csoporthelyek 70 személyig, kizárólag pillanatképek készítésére. Olajfestmények művészi kivitelben.

Wiesbadeni forráskút-só-pasztillák

Wiesbaden város és a fürdő-igazgatóság hivatalos ellenőrzése mellett készítve.

A wiesbadeni forráskút-só-pasztillák alkalmazásukat azon betegségekben találják, melyeknek gyógyítása a wiesbadeni forráskút által előírt. Nevezetesen kedvező hatással vannak a légzőszervek hurtaival, miután a köhögési ingert csökkentik s a kiköpést megkönnyítik. Hosszabb használatnál a gyomornedvek bővebb elválasztását, s ezáltal az emésztés elősegítését idézik elő. Egy dobozal 60 kr. — Továbbá szintén hivatalos ellenőrzés mellett wiesbadeni forráskút-száppan darabja 50 kr.; wiesbadeni forráskút-só fürdőkre, kilója 1.50; wiesbadeni forráskút-só bevétele, egy pohárral 1 forint 20 krajczár.

Szállítja

a wiesbadeni forráshivatal Wiesbadenben.

Egyedül főraktár Ausztria-Magyarország részére: Brady C. gyógyszerész Kremsierben (Mähren). — Valódi minőségben kapható Budapesten: Eisendorfer G. gyógyszerésznél, gyógyszerész a Szendrő-Erdőudvarhely, Török József gyógyszerész, király-utca 12, Budai Email gyógyszerész, a városi gyógyszerárban; Szöllősy István gyógyszerész a Magyarországi Védasszonyához, Krisztinaváros, Karácsony-utca, 1. sz. Lugoson: Vértés Lajos gyógyszerész, a szahoz.

Orvosi tanács

hölgyeknek !!

Az arczáró epidemiára, bőrtájkák sepele s másféle elváltozásaira kiválóan alkalmas a „Stáhl”-féle arczkenőcs használata. A „Stáhl”-féle arczkenőcs használata. A „Stáhl”-féle arczkenőcs használata. A „Stáhl”-féle arczkenőcs használata.

Hirdetések

felvetetnek a kiadóhivatalban, Budapesten, IV., egyetem-utca 4. sz. alatt

Támazkodva ama bizalomra,

melylyel a mi horgony-Pain-expellerünk körülbelül 20 év óta találkozunk, hiszünk, hogy ezáltal azokat is kísérletre fölszólíthatjuk, kik e kedvelt háziért még nem ismerik. Nem titkos szer, hanem szigorúan titkos, szakszerepen összeállított készítmény, mely joggal minden kúszvényes és szívban szenvedőnek, mint egyáltalán megbítható, ajánlásra méltó. Legjobb bizonyíték arra, hogy e szer teljes bizalmat érdemel, bizonyára az is, hogy sok beteg, miután más magyarázó dícsért orvosságot megkísérlet, még is csak a régi jóhírű Pain-expellerhez folyamodik. Eppen az összehasonlítás által győződik meg, hogy szintegy kúszvényes fájdalmak, mint tagzsárgaság s ib, valamint fog-, fej- és hátfájások, oldalnyalások stb. legbiztosabban a Pain-expeller-bedörzölésekre szűnik meg. Olos ár — 40 kr., 70 kr., illetve 1 frt 20 kr. — lehetővé teszi, hogy kevésbé jómódúak is megszerezzék, valamint a számtalan siér kezekednek róla, hogy erte a pénz nem lesz hiába kiadva. — Óvakodjunk ártalmas utánaotoktól, s Pain-expellert csak a horgony-jeggyel tartunk valódinak. Készletben a legtöbb gyógyszerárban. Központi raktár: gyógyszerár az arany oroszlanhoz, Prágában. Közelebbi felvilágosítást ad Török József gyógyszerész, Budapest, király-utca 12. szám alatt.

LEGHÁLÁSABB
Dilettáns-MUNKA.
Meglepő szép !! szinpompás !!
„DIAPHANIE”
ÜVEGFESTÉS UTÁNZATA.
UTASÍTÁS
és ÁRJEGYZÉK INGYEN.
SEEFELNER J. L.
IV ker.
Váci-utca 9. sz.
BUDAPESTEN.

Franciaország és a Külföld Minden illatszerezés e nál és Po-drásznál
La VELOUTINE
Különleges Nőparfüm
BISMUTHAL VEGYÍTÉS
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS

BARNA FOGORVOS
Budapest, váci utca 24. szám.
Készít egyes fogakat, fogsorokat plombokat, jótállás mellett; árák mérsékelték. Kivánatra részletfűzésre.

6. SZÁM. 1888. BUDAPEST, FEBRUÁR 5. XXXV. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 12 frt fél évre ... 6 * Coupin a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt fél évre ... 4 * Coupin a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt fél évre ... 3 * Külföldi előfizetésekre a postaiag megfűzött viteldij is csatolandó

KISFALUDY KÁROLY.

(1788—1830.)

A FÉRFIU, a kit születésének százéves fordulóján most ünnepel a Kisfaludy-társaság s vele az egész nemzet, első kimagasló képviselője amaz iránynak, mely irodalmunk és költészetünk átalakulását mutatja. Pályája fordulatot jelez nemcsak költészetünkben, de a magyar journalistikában is, a melynek ő volt első igazi, öntudatos művelője és úttörője. Bármily kiváló műveket alkotott — korához mérve — a költészet majd minden nemében: egész hatását mégis összes munkássága, egész életének szakadatlan küzdelme és sikerei után kell megítélnünk. Nemcsak a körülötte sereglő akkori nevezetes emberek működéséből, a kiknek ő volt útmutatójuk és vezérük az Auróra-körben, de az emlékére alakult Kisfaludy-társaság jótékony munkásságából is visszalövell egy-egy sugár az ő lankadatlan buzgalomára, munkakedvére, pályájának szembevetően nagy hatására. E hatás a nemzet irodalmi fejlődésébe olvadva, történelmünknek egyik fényes lapját mutatja, a mely színről szíre olvashatja a hálás maradék Kisfaludy Károlynak nemcsak jeles vívmányait, nemcsak első nevezetes drámai sikereit, a melyek az egész nemzetet felvillanyozták s elhagyott színházainkat mintegy újra fölemelték, de olvashatja a folyvást küzdő férfúnak számtalan viszontagságait hanyattatását és elhagyatottságát is.

Valóban Kisfaludy Károlynak már születésekor éreznie kellett az irigy sors minden ellenszenvét. 1788. február hatodikán született Téthben, Győr-megyében, egy szerdai nap reggelén s ugyanazon nap estéjén halt meg édes anyja. E körülmény elhatározó hatással volt egész életére. Atyja, ki amúgy is büszke, hajthatatlan, magába zárkozó ember lehetett, ettől fogva komor, zsarnoki és kiméletlen lett még saját gyermekei (kivált Károly) iránt is. Maga választott fainak pályát, akár egyezett az meg hajlamokkal, akár nem. Károlyt gazdának szánta, de a gyermek-ifu valami megmagyarázhatatlan sovár vágygyal oly pályáról álmódzott, a mely valaha a dícsőség babéjaival övezte homlokát. Még nem sejté: vajjon a művész, vagy más, pl. a katonai életben tehet-e szert valódi hírnévre; de azt tudta, hogy a gazdálkodás nem az ő könnyelmű, költelekmi szerető hajlamainak való. A dacos, kemény fiu lassankint egész összeütközésbe jött atyjával éppen könnyelműsége, makacssága, engedetlen-sége miatt. Jellemének ez árnyoldalait azonban már gyermekkorában nagy szívbeli jóság, a

Kisfaludy Károly.

Kiadta a Kisfaludy-Társaság 1882